

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΜΟΝΑΞΙΑ

Καὶ τὴν ἔδωξε.

Ὦχ! ἀδερφέ! δούλος μιᾶς γυναῖκας! Φτάνει πιά. Ἐπειτα μαζί της οὔτε πινελιά δὲν μποροῦσε νὰ βάλῃ. Τοῦ πετοῦσε τὰ πινέλα ἀπὸ τὸ χέρι σὰν ἓνα ἀσυλλόγιστο παιδί. Ἐννοοῦσε νὰ παίξῃ μαζί της, ν' ἀστειεύεται, νὰ τὴν πειράξῃ. Ὅταν μάλλον ἦταν πιὸ εὐχαριστημένη, παρὰ ὅταν τὸν ἔβλεπε νὰ ἐργάζεται. Τὸν δέσμευε πολὺ ἡ Λέλα κι' ὁ καιρὸς περνοῦσε χωρὶς νὰ κάνῃ τίποτα ἀπὸ ὅσα λογάριαζε.

Καὶ τὴν ἔδωξε ἔπειτα ἀπὸ τὸ τελευταῖο μάλλωμα. Ἦταν ἡ τρίτη φορὰ πὺν χώριζαν, μὰ τώρα πιά δὲ θὰ ξανασιμίζουν. Πειράχτηκε λίγο στὴν ἀρχὴ βλέποντας πὺς ἐκείνη δὲν ἤρθε σὰν τότε νὰ κλάψῃ μετανοιωμένη. Μὰ στὴν ἀρχὴ μονάχα. Ἐπειτα συνήθισε. Ἡ σκέψη πὺς δὲν ἦταν πιά δεμένος τὸν ἀνακούφιζε. Οὔτε φωνές, οὔτε πείσματα, οὔτε ζήλειες. Στὸ διάβολο.

Ἔτσι ὁ Βάσος ἔμεινε μόνος. Μόλις γλύτωσε τὴ δουλειά του — ἦταν διακοσμητής — ντύθηκε, συγγρίστηκε κι' ἔτρεξε σιὰ παλιά του λιμέρια νὰ ξανάβρῃ τοὺς φίλους του. Διψοῦσε νὰ πιῇ, νὰ μιλήσῃ, νὰ γελάσῃ. Ἐκεῖνοὶ τὸν δέχτηκαν χαρούμενοὶ καὶ τὸ βράδυ, ἔκαναν ἓνα γλέντι τρικουβερτο.

— Εἰς ὑγείαν τοῦ χαμένου! φώναξεν ὁ Νίκος, ὁ πιὸ στενὸς του φίλος.

— Τοῦ ἄσωτου! φώναξεν ἄλλος

— Εἰς ὑγείαν! εἰς ὑγείαν!

Τὸν ἀγαποῦσαν γιὰ τὴν καλὴ του καρδιά, γιὰ τὴν καλὴ του παρέα. Τόσο πὺν δὲν περνοῦσε βραδυὰ χωρὶς νὰ πᾶνε νὰ τὸν ἀνταμώσουν.

«Κι' ὅμως πρέπει κάτι νὰ κάνω κι' ἐγώ» σκεφτόταν συχνὰ τὶς νύχτες πὺν γύριζε μὲ τοὺς φίλους του.

Ἐπὶ τέλους, ἓνα βράδυ τοὺς τῶσκάσε καὶ πῆγε κατ' εὐθεία στὸ σπίτι. Σκόπευε νὰ πέσῃ νωρὶς γιὰ νὰ σηκωθῇ πρῶτ' νὰ τελειώσῃ ἓνα πορτραῖτο γυναῖκας ἀπὸ καιρὸ ἀρχινισμένο. Τοίμασε ἀπὸ τώρα τὰ σύνεργα κι' ἄρχισε νὰ

γδύνεται. Ἄξαφνα ἀκούστηκαν στὴ σκάλα πατήματα, σὰν ποδοβολητὰ ἀλόγων. Ἦταν ἐκεῖνοι.

— Ὁραῖα τὰ κατάφερες!

— Ἐμπρός. Ντύσου γλήγορα, ὁ μεξὲς θὰ κρυώση. Μουρμούρισε κάτι στὴν ἀρχὴ μὰ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, βρέθηκε στὴ σκάλα.

Καὶ τὰ τρελλὰ βράδνα περνοῦσαν — τὶ γρήγορα ποὺ περνοῦσαν — στὴν ταβερνίτσα, στὸ καφενεῖο, μὲ γυναῖκοὺλες τοῦ γλεντιοῦ. Κατὰ τὸ λεπτὰ ποὺ εἶχαν στὴν τσέπη καὶ κατὰ τὴ διάθεση.

Ἄκεφος, μελαγχολικός, ἐνῶ περπατοῦσε μὲ τοὺς ἄλλους, ὁ Βάσος σκεφτόταν: Παρέα λοιπὸν ζητοῦσα διώχοντιας τὴν Λέλα; Ὁχι! Ὁχι. Οὐφ!

— Αἶ, ἐσὺ μὲ τὸ κέφαλι κατεθασμένο, φώναξεν ὁ Νίκος. Τὶ συλλογιέσαι;

— Μωρὲ μπὰς καὶ εἶνε πάλι ἐρωτευμένος;

— Σκέφτεται νὰ τὸ σκάσῃ...

— Μὴν ξεχνᾶτε πῶς εἶνε καλλιτέχνης.

— Πότε λοιπὸν θὰ μᾶς ζωγραφίσης;

Καὶ τὰ πειράγματα ἐξακολουθοῦσαν. Ὅταν ἔφτασαν στὴν ταβέρνα, ἤπιε μαζί τους, ἔκανε κέφι καὶ τότες — ὦ τότες τὰ ἔεχασε ὅλα.

Αὐτὸ γινόταν ταχτικά. Θύμωνε μὲ τὸν ἑαυτό του ποὺ δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ τοὺς στείλῃ στὸ διάολο. Θύμωνε γιατί ἄφινε νὰ τὸν κάνουν ὅ,τι ἠθελαν. Οὔτε τώρα δὲν ἦταν λεύτερος. «Τότε γιατί τὴν ἔδιωξα τὴν ἄλλη»;

Ἐνα μεσημέρι τοῦ ἔκαναν καρτέρι ὄξω ἀπ' τὸ μαγαζὶ ποὺ δούλευε. Ὅταν τοὺς εἶδε νὰ περιμένουν τοῦ ἀναψαν τὰ καντήλια.

— Ἐλα λοιπὸν, τοῦ φώναξε ὁ Νίκος, γιατί ἀγριοκοιτάξεις ἔτσι;

— Ἀμέτε στὸ διάολο, ἐπὶ τέλους! εἶπε καὶ ἄλλαξε δρόμο.

— Ὅπως ἦρθε, νὰ σοῦ φύγῃ...

Κι' ἐνῶ ὁ Βάσος ἔστριβε τὸ στενό, οἱ ἄλλοι γελοῦσαν...

Πέρασε καιρὸς.

Ὁ Βάσος ἀποτραβηγμένος ἄρχισε νὰ ζωγραφίξῃ. Πότε ἀφιέρωνε τὴν Κυριακὴ του καὶ πότε τ' ἀπογέματα ποὺ δὲν εἶχε δουλειά. Ἦθελε νὰ κερδίσῃ τὰ χρόνια ποὺ ἔχασε. Τὸν

έπιανε κάτι σαν ήλιγγος κάθε φορά που συλλογιζόταν ότι τα χρόνια περνούσαν κι' αυτός δέν έκανε τίποτα. Τίποτα στη ζωή του, αυτός που μπορούσε να κάνει τόσα και τόσα! Έσχεδιάζε πολλά μὰ προτίμησε ν' αρχίση από τὸ πορτραίτο τῆς μητέρας του — ένα βασανισμένο πρόσωπο γεμάτο καλοσύνη. Καί μὲς στη μοναξιά του θυμόταν και ζωγράφιζε, σὰ νάχε μπροστά του τὴν ἱερὴ μορφή της. Ὅταν προχώρησε εἶδε πᾶς αὐτὸ τὸ πρόσωπο, δέν ἦταν τῆς μητέρας του. Δέν ἔμοιαζε οὔτε μὲ τὴν παλιὰ φωτογραφία της. Τὸ ἴδιο ἔπαθε μὲ τὸ πορτραίτο τῆς Λέλας πὸν καταπιάστηκε ἀργότερα. Στενοχωρημένος παράτησε τὰ πινέλα κι' ἄρχισε νὰ συριανίζει πάνω κάτω μέσα στὴν κάμιαρα. Θυμήθηκε τὰ λόγια πὸν τοῦ εἶχε κάποτε εἰπῆ ὁ Νίκος: «Χάνεις τὸν κόπο σου ἄδικα. Ρίξου σὲ τίποτ' ἄλλο». «Εἶνε ὑπερβολικὸς» σκέφτηκε, κι' ἔπιασε τὴ δουλειά του και πάλι. Τὸ ἄλλο βράδυ δοκίμασε ξανά, μὰ δέν τὰ κατάφερε. Δέν εὔρισκε εὐχαρίστηση ὅπως τὶς πρώτες μέρες. Ἐπειτα τὸ σπῆτι τοῦ φαινόταν ἄδειο κι' ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του ξεχασμένο, μόνο. Μόνος! Μὰ τί ἄλλο ζήτησα ὅταν χώρισα ἀπὸ τὴ Λέλα;

Ἦταν ἓνα κίτρινο ἀπόγεμα Κυριακῆς.

Εἶχε κουραστῆ χωρὶς νὰ κάνει τίποτα. Πέταξε τὰ πινέλα, πλύθηκε και κατέβηκε.

Πέρασε τὴν πλατεία, μπῆκε σ' ἓνα στενὸ και στάθηκε κάτω ἀπὸ ἓνα μικρὸ σπῆτι. Ἐκεῖ καθόταν ὁ Νίκος. Ἀνέβηκε βιαστικά και χτύπησε τὴν πόρτα. Καμιά ἀπάντηση. Ξαναχτύπησε, μὰ τίποτα. «Τὶ κουτὸς πὸν εἶμαι! Τὶ θέλει στὸ σπῆτι Κυριακῆ ἀπόγεμα!» Κατέβηκε και πῆγε στὴν ταβερνίτσα πὸν σύχναζαν.

— Δέν ἔρχονται πιά, τοῦ εἶπε ὁ ταβερνάρης.

Πέρασε ἀπὸ τὸ καφενεῖο, μὰ κι' ἐκεῖ δὲ συνάντησε παρὰ ἀγνωστες φυσιογνωμίες. Στάθηκε στὴ μέση τοῦ δρόμου, ἔβαλε τὰ χέρια στὶς τσέπες και χάζευε βλέποντας τὶς γυναῖκες πὸν περνοῦσαν.

«Ἄν πῆγαινα, ὡς ἐκεῖ; σκέφτηκε. Ἀπὸ περιέργεια, ὄχι ἀπὸ τίποτ' ἄλλο». Πῆρε τὸ μεγάλο δρόμο, ἔπειτα μπῆκε σ' ἓνα σοκάκι. Προχωρώντας στὸ δεξιὸ πεζοδρόμιο, εἶχε τὰ μάτια καρφωμένα σ' ἓνα μπαλκόνι ἀριστερά. Γλήγορα τὰ κατέβασε ταραγμένος. Πόσο μετάνιωونه! Ἡ Λέλα — γιατί ἦταν τὸ σπῆτι τῆς Λέλας — καθόταν στὸ μπαλκόνι μαζί μὲ τὸ φίλο της. Ἐπαιρναν τὸν κᾶφέ τους.

Ἐκεῖνος τὴν κοίταζε στὰ μάτια καὶ τῆς μιλοῦσε. «Κι' ἡ Λέλα γελοῦσε μὲ κείνο τὸ γνωστὸ μουσικὸ τῆς γέλοιο πού τῶχει ἀκόμα στ' αὐτιά του. Σὰ νὰ πειράχτηκε. «Μπᾶ! Τὶ μὲ νοιάζει, σὰν γελᾷ». «Μήπως ἐγὼ δὲν τὴν ἔδωξα;» Καὶ θυμῆθηκε τὴ ζωὴ πού πέρασαν μαζὶ ἓνα χρόνο.

Βγῆκε στὸ μεγάλο δρόμο στενοχωρημένος. «Ἄν ξαναπατήγαινα τοῦ Νίκου; Ἴσως νὰ γύρισε ἡ μητέρα του. Ἐκεῖνη θὰ ξέριη πού συχνάζει». Ἐφτασε στὸ σπίτι τους, κι' ἀνέβηκε δυὸ δυὸ τὰ σκαλοπάτια. Χτύπησε, μὰ καὶ πάλι δὲν τοῦ ἀπάντησε παρὰ ἡ σιωπὴ. Κατέβηκε ἀργά, αὐτὴ τῆ φορᾶ. Ἡ καρδιά του ἦταν σφιγμένη. Σὰν κάποιος νὰ τὸν δάγκωσε στὸ στήθος. «Μὰ τί ἔχω;»

Κουρασμένος ἀπ' τὰ τρεξίματα πήρε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του. Ἐβᾶλε πάλι τὰ χέρια στὶς τσέπες κι' ἄρχισε νὰ σφουρίζη ἓνα πεταχτὸ τραγοῦδάκι. Ὁ σκοπὸς τοῦ φάνηκε τόσο ἄνοστος πού τῶκοψε ἀμέσως. Ἐπὶ τέλους ἔφτασε στὸ στενὸ τοῦ σπιτιοῦ του. Τὶ μελαγχολικὰ πού τοῦ φάνηκαν τὰ μαγαζιά, τὰ σπίτια!

Πρῶτος ὁ γωνιακὸς καπνοπώλης. Ἦταν ἓνας χοντρός, σχεδὸν τετράγωνος ἀνθρωπάκος πού καθόταν πάντα στὴν ἴδια θέση ἀκούνητος καὶ περίμενε πελάτες. Φοροῦσε γιαιλιά, κρατοῦσε ξεμυγιστῆρι καὶ κοίταζε τοὺς διαβάτες. Τὸ πρόσωπο του δὲν πρόδινε τὴν παραμικρὴ στενοχώρια. Οἱ μισὲς βιτρίνες ἄδειες, τὸ φῶς λιγοστό, τὸ καπνοπωλεῖο ἔρημο. Ὁ Βάσος χωρὶς νὰ θέλῃ ἔσκιψε μὲ τὴν ἐλπίδα οὐ θὰ ἔδλεπε στὴ διπλανὴ καρέκλα κανένα φίλο του. Ἡ καρέκλα ἦταν ἄδεια κι' ὁ ἀνθρωπάκος, ἀτάραχος, σὰν κινεζικὸ εἶδωλο, κοίταζε τοὺς διαβάτες.

Μέρα καὶ νύχτα περιμένει ἐκεῖ, μόνος, νὰ ξεπέση κανένας πελάτης.

Γύρισε τὸ κεφάλι καὶ πέρασε στὸ ἀντικρυνὸ πεζοδρόμιο. Ὅλα τὰ μαγαζάκια ἦταν κλειστὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μπακάλικο τοῦ Κυριάκου. Πίσω ἀπὸ δυὸ τσουβάλια πατάτες, τὸ μπακαλόπουλο διάβαζε ξεχασμένο. Ἦταν ἀφωσιωμένο στὸ βιβλίο πού κρατοῦσε. Δίπλα στὸν μπάγκο, τὸ ἄλλο μπακαλόπουλο κούτουλοῦσε ἀπὸ τὴ νύστα. Μὲ τὸν παραμικρὸ θόρυβο πεταγόσαν ξαφνιασμένο σὰ λαγοκοιμισμένο ὄρνιθι.

— Τὶ πλῆξη θέ μου! Καλλίτερα νὰ μὴν ξημερώνῃ ἡ Κυριακή.

Κι' ἦταν οἱ δρόμοι χωρὶς ζωὴ καὶ τὸ κίτρινο ἀπόγεμα ἔσθυνε.

Μόλις μπήκε στὴ κάμαρή του, τέντωσε τὰ παραθυρόφυλλα. Ἐπειτα πήρε μιὰ καρέκλα καὶ γάθησε κοντὰ στὸ παράθυρο. Μερικοὶ γειτόνοι γύριζαν ἀπ' τὸν περίπατο. «Τόσο νωρίς!» σκέφθηκε. Καὶ θυμήθηκε τοὺς περίπατους ποὺ ἔκανε τὴν Κυριακὴ μὲ τὴ Λέλα. Θυμήθηκε τὴν ἐξοχή, τὰ γέλοια, τὰ κυνηγητά, τοὺς καυγάδες. Ὡς καὶ τοὺς καυγάδες. Ἀναστέναξε. Τὸ βλέμμα του ἔπεσε στὶς ἄδειες καρέκλες γύρω του. «Ἀχ! Λέλα! Τὸ χέρι σου στὸ μέτωπό μου, τὸ φιλί σου, ἡ ἀγκαλιά σου».

Τοῦ φάνηκε πὼς χτυποῦσαν στὴν πόρτα. Σηκώθηκε ν' ἀνοίξη μὰ ξανακάθησε ἀμέσως. «Κανένα δὲν περιμένω».

Σιωπὴ.

Ἀπὸ τὸ διπλανὸ στενὸ, ἓνας γιαουρτὰς διαλαλοῦσε τὸ γιαοῦρτι του... Τὴ θλιθερὴ φωνή! «Βάσο!» τοῦ φάνηκε πὼς φώναζε κάποιος ἄλλος ἀπ' τὴν πόρτα. Κι' ἡ φωνὴ ἔμοιαζε τοῦ Νίκου. Πετάχτηκε κι' ἀνοίξε. Κανένας. Γύρισε ἀργά. Κανένας! Κι' ὅμως πόσο θὰ ἠθελε νὰ ὀρμουῖσαν μέσα οἱ φίλοι του ἐκείνη τὴ στιγμή, νὰ γιόμιζαν τὴν κάμαρη μὲ τὰ γέλοια τους, ν' ἀναποδογύριζαν τὶς καρέκλες, τὸ τραπέζι, τὸ καθαλέτο... νὰ τὸν πείραζαν καὶ νὰ κατέβαινιν ὅλοι μαζί, σὰν τότες..

— Μὰ τὶ ἔχω λοιπόν; φώναξε.

— Εἶσαι μόνος! τοῦ ἀπάντησε μιὰ φωνὴ ἀπὸ μέσα του.

Ἀνατρίχιασε.

Ἔκρουσε τὸ πρόσωπο μέσα στὰ χέρια:

— Ὅχι, δὲ θέλω... δὲν εἶν' αὐτὸ ποὺ ζητοῦσα...

Ἀπ' τὸ ἀντικρινὸ σπῆτι κάποιος τραγουδοῦσε ἀμανέ. Σὲ λίγο ἔκλεισαν τὸ παράθυρο κι' ὁ ἀμανὲς δὲν ἀκούστηκε πιά.

Ἡ σιωπὴ ἄρχισε πάλι νὰ βουτῆξει στ' αὐτιά του.

Γ. ΠΙΕΡΙΔΗΣ